Tirsdag den 7. juni 2022

P9_TA(2022)0225

EU's øer og samhørighedspolitik

Europa-Parlamentets beslutning af 7. juni 2022 om EU's øer og samhørighedspolitik: den nuværende situation og de fremtidige udfordringer (2021/2079(INI))

(2022/C 493/04)

Europa-Parlamentet

— der henviser til artikel 174, 175 og 349 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF),

— der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1058 af 24. juni 2021 om Den Europæiske Fond for Regionaludvikling og Samhørighedsfonden ([1]),

— der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1056 af 24. juni 2021 om oprettelse af Fonden for Retfærdig Omstilling ([2]),

— der henviser til sluterklæringen fra den 40. årlige generalforsamling for Konferencen af Perifere Kystregioner (CPMR) af 15. april 2021,

— der henviser til det syvende miljøhandlingsprogram og de heri anførte principper,

— der henviser til Det Europæiske Råds konklusioner af 16. oktober 2020 om EU's biodiversitetsstrategi for 2030,

— der henviser til studie udarbejdet for dets Regionaludviklingsudvalg med titlen »Islands of the European Union: State of play and future challenges«, offentliggjort i marts 2021,

— der henviser til studie udarbejdet for dets Regionaludviklingsudvalg med titlen »Cohesion Policy and Climate Change«, offentliggjort i marts 2021,

— der henviser til genopretningsinstrumentet NextGenerationEU,

— der henviser til sluterklæringen fra den 26. konference mellem formændene for regionerne i den yderste periferi, undertegnet i Ponta Delgada den 18. november 2021,

— der henviser til Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse af 10. december 2020 om Kommissionens rapport om gennemførelsen af det fornyede strategiske partnerskab med regionerne i EU's yderste periferi ([3]),

— der henviser til Rådets aftale af 7. december 2021 om en generel indstilling til ajourføring af EU's regler om momssatser,

— der henviser til sin beslutning af 18. maj 2021 om revisionen af Den Europæiske Unions Solidaritetsfond ([4]),

([1]) EUT L 231 af 30.6.2021, s. 60.
([2]) EUT L 231 af 30.6.2021, s. 1.
([3]) EUT C 37 af 2.2.2021, s. 57.
([4]) EUT C 15 af 12.1.2022, s. 2.

— der henviser til sin beslutning af 17. april 2018 om styrkelse af den økonomiske, sociale og territoriale samhørighed i Den Europæiske Union: den 7. rapport fra Europa-Kommissionen ([5]),

— der henviser til sin beslutning af 17. april 2020 om EU-koordineret indsats til bekæmpelse af covid-19-pandemien og dens konsekvenser ([6]),

— der henviser til sin beslutning af 15. januar 2020 om den europæiske grønne pagt ([7]),

— der henviser til sin beslutning af 14. september 2021 med titlen »Hen imod et stærkere partnerskab med regionerne i EU's yderste periferi« ([8]),

— der henviser til sin beslutning af 28. november 2019 om klima- og miljøkrisen ([9]),

— der henviser til forretningsordenens artikel 54,

— der henviser til udtalelser fra Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender og Udvalget om Landbrug og Udvikling af Landdistrikter,

— der henviser til Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse af 14. oktober 2020 om bæredygtig anvendelse af naturressourcerne i øregionerne i Middelhavsområdet,

— der henviser til betænkning fra Regionaludviklingsudvalget (A9-0144/2022),

A. der henviser til, at der anslås at bo over 20 000 000 personer på EU's øer (4,6 % af EU's samlede befolkning); der henviser til, at EU's øbefolkning er spredt over omkring 2 400 øer, der tilhører 13 medlemsstater;

B. der henviser til, at de fleste af EU's øer med deres mange strukturelle problemer i den fælles nomenklatur for statistiske regionale enheder (NUTS) allerede er klassificeret som NUTS 2- eller NUTS 3-regioner;

C. der henviser til, at øer ofte lider under en kombination af forskellige permanente naturbetingede ulemper såsom lille størrelse, for størstedelens vedkommende lav befolkningstæthed, demografiske udfordringer såsom sæsonbestemt befolkningspres, små markeder, dobbelt økarakter (ø og øgruppe), vanskelig topografi, der er meget lig bjergområdernes, afhængighed af sø- og lufttransport og afhængighed af et lille antal produkter;

D. der henviser til, at demografiske forandringer ikke har en ensartet indvirkning på alle lande og regioner, men at de har en større indvirkning på regioner, som i forvejen halter bagefter, og forværrer eksisterende territoriale og sociale uligheder; der henviser til, at landdistrikter, randområder og regioner i den yderste periferi, herunder øer, er hårdest ramt af affolkning, idet det hovedsageligt er unge og kvinder, der forlader disse områder, hvilket resulterer i en stigende andel af ældre indbyggere, hvilket kan øge risikoen for social isolation;

E. der henviser til, at øers særlige karakteristika er anerkendt i artikel 174 i TEUF, men at den konkrete anvendelse af denne artikel, navnlig for så vidt angår EU's øområder, stadig er mangelfuld; der finder, at der bør tages hensyn til disse karakteristika i EU's politikker, navnlig ved at udarbejde en specifik strategi, en europæisk handlingsplan og en øpolitisk dagsorden med klart definerede prioriteter for indsatsen;

F. der henviser til, at øregionerne alle er relativt mindre udviklede end fastlandsregionerne i deres medlemsstat og har et lavere BNP pr. indbygger;

G. der henviser til, at tre EU-medlemsstater er øer;

([5]) EUT C 390 af 18.11.2019, s. 53.
([6]) EUT C 316 af 6.8.2021, s. 2.
([7]) EUT C 270 af 7.7.2021, s. 2.
([8]) EUT C 117 af 11.3.2022, s. 18.
([9]) EUT C 232 af 16.6.2021, s. 28.

H. der henviser til, at det forhold at øerne er fysisk adskilt fra og fjernt beliggende i forhold til fastlandet skaber yderligere begrænsninger, herunder for arbejdsmarkedet, bæredygtige transportforbindelser og mobilitet, import af råvarer og forbrugerprodukter, adgang for ø-produkter til de nærmestliggende, eksterne markeder, uddannelse, sundhedspleje, erhvervslivet, adgang til vand og sanitet, energiforsyning og affaldshåndteringsfaciliteter; der henviser til, at denne geografiske adskillelse gør det betydeligt vanskeligere at gennemføre den grønne omlægning af disse territorier til en klimaneutral økonomi;

I. der henviser til, at lige adgang til inkluderende kvalificerings-, opkvalificerings- og omskolingsforanstaltninger af høj kvalitet samt til information om kvalifikationsressourcer, rådgivning, uddannelse og erhvervsuddannelse for alle mennesker, herunder for personer, der bor i tyndt befolkede og affolkede rurale og afsidesliggende områder og øer, er afgørende for bæredygtig konkurrenceevne, social retfærdighed og modstandsdygtighed;

J. der henviser til, at EU i henhold til artikel 349 i TEUF skal vedtage særlige foranstaltninger for regionerne i den yderste periferi, der for størstedelens vedkommende er øer, med henblik på at fastsætte betingelserne for anvendelsen af EU's fælles politikker i disse regioner, navnlig på områder som told- og handelspolitik, finanspolitik, frizoner, landbrugs- og fiskeripolitik, betingelserne for levering af råvarer og vigtige forbrugsgoder, statsstøtte og betingelserne for adgang til strukturfondene og til horisontale EU-programmer; der henviser til, at særlige foranstaltninger på alle disse områder bidrager til at styrke den økonomiske, sociale og territoriale samhørighed i EU;

K. der henviser til, at sæsonarbejdere og udstationerede arbejdstagere under covid-19-pandemien ofte manglede grundlæggende sundhedsydelser, anstændige boligforhold, personlige værnemidler og tilstrækkelig information; der henviser til, at de ofte kun havde mangelfuld eller slet ingen adgang til sociale beskyttelsesordninger i værtsmedlemsstaterne, herunder sygedagpenge og arbejdsløshedsordninger i forbindelse med korttidsbeskæftigelse; der påpeger, at arbejdstageres mobilitet i høj grad afhænger af adgangen til transport, og at dette i særlig grad gælder for arbejdstagere fra øerne og regionerne i Unionens yderste periferi;

L. der finder, at de langsigtede sociale, økonomiske, miljømæssige og kulturelle konsekvenser af covid-19-krisen for EU's øområder giver anledning til særlig bekymring, og at den europæiske genopretning skal omfatte øerne og ikke må føre til yderligere regionale forskelle; der henviser til, at covid-19-krisen har vist, at øernes økonomier er meget sårbare, når de rammes af sådanne hændelser;

M. der henviser til, at øernes ofte høje arbejdsløshed, som har tendens til at være højere end på fastlandet, er blevet alvorligt forværret af covid-19-krisen, navnlig for unge menneskers vedkommende;

N. der henviser til, at øer og regioner i den yderste periferi befinder sig i klimaændringernes frontlinje og er udsat for stigende vandstande i havene, kysterosion, opvarmning og forsuring af have og oceaner, stadig hyppigere og mere voldsomme naturkatastrofer såsom cykloner, vulkanudbrud, skovbrande og storme, oversvømmelser, tørke og problemer med ørkendannelse, som kan have negative konsekvenser for landbruget og fødevareforsyningen og forvolde mange former for økonomisk, social og miljømæssig skade; der henviser til, at de kan være yderst velegnede som forsøgssteder for forskellige økologiske omstillingsprocesser, og at mange af dem søger at opnå energiuafhængighed baseret på vedvarende energi;

O. der påpeger, at øer har mange potentielle fordele, som bør udnyttes bedre;

P. der påpeger, at øer har en enestående rigdom af biodiversitet og økosystemer; der påpeger, at øernes økosystemer er særligt truede af klimaforandringerne og bør beskyttes;

Q. der henviser til, at indlandsområderne på mange øer halter bag efter kystområderne med hensyn til økonomisk udvikling og adgang til tjenesteydelser;

R. der påpeger, at landbrugsbedrifter på øer, hvoraf de fleste er små, hæmmes af deres afsides beliggenhed, deres status som øsamfund og miljøforhold, afhængighed af energi fra fastlandet, begrænsede diversitet i produktionen på grund af lokale og klimatiske forhold og store afhængighed af lokale markeder samt af klimakrisen, miljøforringelser, tab af biodiversitet og mangel på grundlæggende infrastrukturer såsom veje, vandforsyning, affaldshåndtering, digital infrastruktur og sundhedsinfrastruktur; der påpeger, at disse strukturelle vanskeligheder ofte forværres af manglen på fuldt udviklede tjenesteydelser af almen interesse;

S. der henviser til, at øer, navnlig regioner i den yderste periferi, er meget sårbare over for socioøkonomiske kriser samt naturkatastrofer såsom ekstreme vejrforhold og vulkansk aktivitet; der påpeger, at øer på grund af deres geografiske isolation og vanskeligheder med at få adgang til basale forsyninger fra fastlandet, såsom brændstof eller vand, rammes hårdere af fænomener som covid-19-pandemien, hvilket navnlig går ud over landbrugere; der henviser til, at øområder i Unionen tegner sig for 80 % af den europæiske biodiversitet, rummer mange af Europas endemiske arter og kan fungere som reservater for udryddelsestruede arter, samtidig med at de repræsenterer vitale overvintringsområder, hvilepladser eller flaskehalse for migrerende fugle, pattedyr og hvirvelløse dyr ud over at råde over landskabs- og miljøværdier, der kræver særlig beskyttelse;

T. der henviser til, at en væsentlig del af øernes socioøkonomiske udvikling er baseret på sektorer, der er meget sæsonbetonede, som det er tilfældet for landbrug og turisme; der henviser til, at landbrugere i øregioner lider særligt under forringet konkurrenceevne, fordi de skal bære høje transportomkostninger og ikke kan udnytte stordriftsfordele, eftersom jord er en knap ressource på mange øer; der påpeger, at EU's øer er nødt til at leve op til jord til bord-strategien, der er en afgørende del af den europæiske grønne pagt, for at kunne udvikle retfærdige, sunde og miljøvenlige fødevareforsyningssystemer; der påpeger, at disse regioner kan få meget svært ved at klare sig i konkurrencen med lande uden for EU, som ofte ikke overholder de samme standarder for produktion af miljø- og fødevaresikkerhed og har meget lavere arbejdskraftomkostninger;

U. der påpeger, at jord til bord-strategiens indvirkning på EU's landbrugsproduktion kan få alvorlige konsekvenser i disse regioner på grund af deres svage konkurrenceevne i forhold til import fra udlandet og de udfordringer, de har med diversificeringen af deres produktion;

V. der påpeger, at øernes marine og terrestriske biodiversitet hovedsagelig er endemisk og derfor mere sårbar; der påpeger, at bl.a. hav- og kystforurening samt overfiskning og ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri, som har en øget indvirkning på øernes miljø med meget alvorlige konsekvenser for beskæftigelsen, det ikkeindustrielle fiskeri og lokalsamfundene, giver anledning til bekymring på øerne;

W. der henviser til, at regionerne i den yderste periferi og øerne har potentiale til at hjælpe med at sikre en bæredygtig fremtid for Europa i strategiske sektorer såsom ren energi, biodiversitet og økoturisme;

Den Europæiske Unions øers karakteristika og særlige forhold

1. anerkender, at østatus er et permanent strukturelt handicap; bemærker, at det derfor er nødvendigt at udvikle integrationsstrategier for at sætte øerne i stand til at konfrontere udfordringerne og overvinde de hindringer, som deres østatus medfører;

2. minder om, at artikel 174 i TEUF fastsætter, at Unionen skal være særlig opmærksom på europæiske øer;

3. understreger, at de europæiske øer, selv om de har fælles udfordringer, også har forskellige geografiske karakteristika og institutionelle rammer, og at det derfor er afgørende, at der vedtages fleksible løsninger, som tager hensyn til disse særlige forhold;

4. beklager EU's manglende visioner for de europæiske øer og opfordrer til, at der udvikles en sådan europæisk ø-vision, og at øernes styrker udnyttes;

5. påpeger, at artikel 349 i TEUF også anerkender østatus blandt de faktorer, der hæmmer udviklingen af de ni regioner i den yderste periferi, ligesom den nævner østatus som en af de faktorer, der forværrer deres sociale og økonomiske situations strukturelle sårbarhed; minder om, at artikel 349 i TEUF fastsætter særlige foranstaltninger for disse regioner i den yderste periferi; anmoder om en specifik forordning for regionerne i den yderste periferi om den fælles markedsordning, således at der kan tages hensyn til de særlige miljømæssige, geografiske og sociale forhold i de områder, der falder ind under artikel 349 i TEUF;

6. understreger, at de europæiske øers BNP og udviklingsniveau ligger under gennemsnittet i EU og i de lande, de tilhører;

7. understreger, at et af øernes største handicap er deres geomorfologiske og naturbetingede forhold; bemærker, at øer generelt har et dobbelt eller tredobbelt naturbetinget handicap, nemlig økarakter, bjergrige landskaber og deres placering i en øgruppe;

8. minder om, at status som øsamfund skaber strukturelle problemer med offentlige tjenester såsom sø- og lufttransport, som de europæiske borgere, der bor på øer, er afhængige af i dagligdagen, og de hermed forbundne ekstraudgifter til import og eksport af varer, råmaterialer, herunder energiprodukter, og forbrugerprodukter samt til passagertransport;

9. understreger, at når der er tale om øgrupper, forværres disse vanskeligheder på grund af den hermed forbundne dobbelte og undertiden tredobbelte østatus;

10. fremhæver øernes underskud med hensyn til befolkning, råstoffer og ressourcer af enhver art og bemærker, at adgang til drikkevand og sanitet på mange øer, og navnlig for alle husholdninger, er et centralt spørgsmål i borgernes liv og for udviklingen af landbrug, energiproduktion, øens bæredygtighed og dens kapacitet til at bære turismen;

11. understreger, at isolation på grund af østatus betyder en afhængighed af markederne på fastlandet og kontinentet og øger omkostningerne ved visse tjenester såsom affaldshåndtering samt visse varer, navnlig for små eller fjerntliggende øer, der er stærkt afhængige af import;

12. understreger, at øernes økonomi er rettet mod den primære og tertiære sektor, og at overspecialisering svækker den økonomiske struktur ved at gøre den mere sårbar over for økonomiske nedgangstider og kriser; er bekymret over den langsigtede udvikling, som på mange øer i EU kan skabe en økonomi, der udelukkende er baseret på turisme, hvilket fører til sæsonbetingede sårbarheder såsom svingende indtægtsniveauer i henholdsvis høj- og lavsæson; fremhæver derfor nødvendigheden af at diversificere øernes økonomi ved at styrke deres sekundære sektorer og derigennem opnå en bedre balance og et mere diversificeret arbejdsmarked;

13. bemærker med bekymring de nuværende og de mere langsigtede virkninger af covid-19-pandemien, som forværrer den i forvejen sårbare situation, EU's øer befinder sig i på mange områder; bemærker med bekymring, at forringelse af den mentale sundhed er en væsentlig faktor for sårbarhed som følge af isolation og begrænsede valgmuligheder i øområder;

14. understreger, at konsekvenserne af covid-19-krisen endda er grellere på mange øer og i regionerne i den yderste periferi end på fastlandet, som det fremgår af de kraftigt stigende priser på søtransport, og at de har øget de strukturelle sociale og økonomiske vanskeligheder, der kendetegner disse regioner; konstaterer, at de aktuelle prisstigninger kun vil forstærke disse vanskeligheder;

15. minder medlemsstaterne om, at genopretnings- og resiliensfaciliteten bør anvendes til at mindske forskellene i den økonomiske, sociale og territoriale udvikling mellem øerne og regionerne i den yderste periferi og de mest udviklede regioner; beder Kommissionen om ved fremlæggelsen af undersøgelsesrapporten for Europa-Parlamentet at gøre status over overholdelsen af denne bestemmelse i de nationale reformprogrammer;

Udfordringer for de europæiske øer

Klimaændringer og biodiversitet

16. understreger, at biodiversiteten på øer er kendetegnet ved unikke biogeografiske, fylogenetiske og funktionelle karakteristika, at øer er hjemsted for en betydelig del af verdens biodiversitet og er ynglepladser for vigtige arter, men at de også har oplevet uforholdsmæssigt store tab af biodiversitet; understreger, at målrettede regionale politikker og foranstaltninger såsom mere koordineret teknisk bistand til at beskytte og genoprette øernes enestående biodiversitet og

bevare deres knappe naturressourcer, såsom jord og vand, er nødvendige for at sikre deres landbrugsproduktivitet, navnlig for bæredygtige traditionelle produkter, og sikre eksistensgrundlaget for indbyggere og samtidig bidrage til at nå målet i den europæiske grønne pagt; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at styrke støtten til landbrugere, der benytter sig af biodiversitetsvenlige metoder, herunder gennem højere finansierings- og medfinansieringssatser;

17. understreger, at mange øer har et skrøbeligt miljø og endemisk marin og terrestrisk biodiversitet, og at udviklingen af turisme, navnlig på visse øer i Middelhavet, øger det menneskeskabte pres på biodiversiteten yderligere;

18. opfordrer til målrettede, bæredygtige og effektive regionale politikker og foranstaltninger for øer med henblik på at styrke deres evne til at beskytte og genoprette deres enestående biodiversitet, fremme en blå økonomi med fokus på bæredygtig turisme og bæredygtigt fiskeri og støtte havbundsforskning; opfordrer også Kommissionen til at vurdere klimaændringernes indvirkning på øerne;

19. minder om, at øer befinder sig i frontlinjen med hensyn til klimaændringer, navnlig den stigende vandstand i havene, opvarmningen og forsuringen af have og oceaner, den stadig mere udbredte ørkendannelse og det voksende antal naturkatastrofer;

20. opfordrer Kommissionen til at undersøge behovet for at forbedre Den Europæiske Unions Solidaritetsfond og tilpasse den til nye realiteter og trusler såsom naturkatastrofer eller virkningerne af klimaændringer med henblik på at håndtere konsekvenserne af disse fænomener på en mere realistisk måde;

21. opfordrer Kommissionen til hurtigt at tilpasse de eksisterende nødmekanismer med henblik på at håndtere stadig mere alvorlige naturkatastrofer såsom vulkanudbruddet på øen La Palma (Spanien), som udgør en hidtil uset social og økonomisk udfordring, der kræver en forholdsmæssig reaktion på de forvoldte skader;

22. bemærker med bekymring de risici, der er forbundet med overfiskeri og hav- og kystforurening; opfordrer til specifik støtte til øer inden for rammerne af Parisaftalen og den europæiske grønne pagt, herunder klimaloven, da dette er afgørende for at gøre dem tilstrækkeligt fleksible, modstandsdygtige og fremsynede til at kunne bekæmpe og tilpasse sig klimaændringerne; opfordrer til, at der indføres instrumenter til at kompensere for de negative sociale virkninger af den europæiske grønne pagt på EU's øer;

23. opfordrer til en analyse af strategier til forebyggelse af naturkatastrofer, foranstaltninger til tilpasning til klimaændringer og regionale politikker for at undgå, at der bygges boliger og infrastruktur på flodsletter ved kyster eller i områder, hvor der er risiko for jordskred;

Adgang til vand og vandforvaltning

24. mener, at øer kan udgøre et formidabelt laboratorium for bæredygtighedspraksisser inden for bl.a. ren energi, cirkulær økonomi, intelligent mobilitet, affaldshåndtering og den blå økonomi; mener, at det navnlig er nødvendigt at afkorte distributionskæderne for at reducere emissionerne fra råstoftransport og fremme den cirkulære økonomi, idet dette er af stor betydning for at gøre øerne mere konkurrencedygtige og selvhjulpne;

25. understreger den stadig mere sårbare situation, næsten alle øer befinder sig i med hensyn til deres miljømæssige aktiver, navnlig vandressourcer; opfordrer i den forbindelse Kommissionen til at mobilisere yderligere midler til at yde bedre støtte til øregioner med hensyn til adgang til og forvaltning af vand og til at vedtage en fælles vandforvaltningspolitik for øer;

26. understreger nødvendigheden af at fremme rensning af vand, navnlig spildevand, og af at sikre en bæredygtig vandcyklus; minder om, at afsaltning ofte er en dyr og ineffektiv måde at levere hele en øs vandforsyning på; minder også om de udfordringer, der er forbundet med affaldshåndtering i områder, som har begrænsede ressourcer til at lagre og behandle affald, navnlig i højsæsonen i turistområder, hvor affaldsproduktionen øges; fremhæver endvidere den strategiske rolle, der spilles af den cirkulære økonomi, som skal udvides til at omfatte indsamling og økonomisk genanvendelse af havaffald;

Tirsdag den 7. juni 2022

Energiomstilling

27. opfordrer til specifikke regler og finansiel støtte for at hjælpe øerne med at nå målene om klimaneutralitet under hensyntagen til de yderligere omkostninger, der er forbundet med sektorer som energi og transport, samt de mobile teknologiers indvirkning på deres energisystemer; påpeger, at der er behov for forholdsmæssigt meget høje investeringsniveauer for at forvalte intermitterende vedvarende energikilder; opfordrer til, at der tages hensyn til disse omkostninger i »Fit for 55«-lovgivningspakken;

28. understreger nødvendigheden af »Fit for 55«-lovgivningspakken og mulighederne i forbindelse hermed; er imidlertid af den opfattelse, at den konkrete gennemførelse af disse lovgivningsmæssige foranstaltninger bør gå hånd i hånd med fremme af økonomisk, social og territorial samhørighed, eftersom øerne er fuldstændig afhængige af luft- og søtransport;

29. opfordrer til konkrete kompensationsforanstaltninger, der kan opveje eventuelle negative konsekvenser for øernes økonomiske, sociale og territoriale samhørighed af omstillingen til en renere økonomi og et renere samfund, der måtte opstå som følge af deres afhængighed af luftfarts- og søfartssektoren;

30. anser nøje overvågning for at være vigtigt for at sikre, at øer integreres fuldt ud i udviklingen af grøn maritim infrastruktur; opfordrer til at prioritere øer i forbindelse med udviklingen af infrastruktur, der har til formål at dekarbonisere luft- og søtransport; fremhæver, at øernes strukturelle handicap gør deres borgere og virksomheder mere sårbare over for prisstigninger;

31. påpeger, at øer på grund af deres ringe størrelse og isolerede energisystemer har en stor udfordring med hensyn til energiforsyning, da de generelt er afhængige af import af fossile brændstoffer til elproduktion, transport og opvarmning;

32. mener, at anvendelsen af vedvarende energi, herunder tidevandsenergi, bør være en prioritet, der giver øer betydelige fordele, samtidig med at der skal tages hensyn til lokalsamfundenes behov, herunder bevarelsen af øernes traditionelle arkitektur og lokale habitater; opfordrer derfor til at støtte udviklingen af en bred vifte af vedvarende energikilder i overensstemmelse med øernes geografiske karakteristika; påskønner de programmer for grøn brint, som nogle øer har iværksat;

33. opfordrer til, at energiuafhængighed baseret på vedvarende energi gøres til et mål for alle europæiske øer, som skal støttes med de nødvendige finansielle ressourcer og nås gennem udfasning af fossile brændstoffer og indførelse af foranstaltninger til at øge potentialet for bæredygtig og vedvarende energi; opfordrer til yderligere forskning for at gøre offshore-energikilder mere økonomisk overkommelige og egnede til de forskellige havområders geografiske forhold;

34. understreger, at det for at opnå en effektiv grøn omstilling er afgørende at styrke den administrative kapacitet hos de lokale institutioner på de europæiske øer og udvikle deres potentiale både som katalysatorer for økonomisk, social og territorial konkurrenceevne og som katalysatorer for klimavenlig adfærd blandt borgerne; minder om, at denne omstilling også afhænger af robuste forsknings- og innovationspolitikker og -initiativer, der kan fremme samarbejde mellem lokale interessenter og samtidig fremme en bredere anvendelse af forskningsfaciliteter i øområder;

35. minder medlemsstaterne om, at deres nationale omstillingsplaner under Fonden for Retfærdig Omstilling skal omfatte en specifik undersøgelse og analyse for hver ø;

Økonomisk og social udvikling

36. fremhæver betydningen af at støtte den lokale økonomiske struktur på de europæiske øer, navnlig mikrovirksomheder og små og mellemstore virksomheder (SMV'er);

37. opfordrer medlemsstaterne til at anvende midler fra Den Europæiske Socialfond Plus (ESF+) og Den Europæiske Fond for Regionaludvikling til at støtte skabelsen af kvalitetsjob, fremme en bedre balance mellem arbejds- og privatliv og skabe jobmuligheder i regioner, hvor der er risiko for affolkning, med særlig vægt på at forbedre kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet; understreger vigtigheden af rådgivningstjenester, livslang læring og opkvalificerings- og omskolingsprogrammer for arbejdstagere i alle aldre;

38. opfordrer til, at der hurtigst muligt træffes foranstaltninger til at begrænse affolkningen samt hjerne- og kompetenceflugten fra øerne og til at forbedre livskvaliteten, herunder ved at forbedre adgangen for sårbare grupper, støtte lokale virksomheder og beskytte arbejdspladser og adressere befolkningens aldring; opfordrer også til fremme af centre for uddannelse, opkvalificering, innovativt og bæredygtigt iværksætteri og bæredygtig beskæftigelse for øernes indbyggere, navnlig for kvinder, der har en højere arbejdsløshed end mænd på næsten alle EU's øer, og unge;

39. understreger nødvendigheden af at udvide Rådets aftale af 7. december 2021 til en ajourføring af EU's regler om momssatser for alle øområder i EU, hvor det er relevant;

40. påpeger, at covid-19-krisen har blotlagt sundhedsproblemerne på mange europæiske øer; understreger derfor betydningen af at udvikle og forbedre sundhedsinfrastrukturen, adgangen til ydelser og støtte for at tilskynde sundhedspersonale til at etablere sig, navnlig i de mest afsidesliggende øområder;

41. understreger nødvendigheden af på lokalt plan at tilskynde til tæt samarbejde, mobilitet og udveksling af viden mellem uddannelsesinstitutioner, forskningsinstitutioner og teknologiske innovationsinstitutioner, virksomheder og individuelle borgere; opfordrer derfor Kommissionen til at sikre, at indbyggerne på de europæiske øer, navnlig dem, der er længst væk fra det europæiske fastland, kan deltage fuldt ud og på lige fod i europæiske mobilitetsprogrammer såsom Erasmus+, Det Europæiske Solidaritetskorps, DiscoverEU og det fremtidige ALMA-program (Aim, Learn, Master, Achieve);

42. minder om betydningen af EU-programmer såsom ungdomsgarantien; opfordrer medlemsstaterne til hurtigt at gennemføre dette program, i tæt overensstemmelse med EU-fonde såsom ESF+, for at håndtere situationen for unge, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse, med særlig opmærksomhed på dem, der bor i landdistrikter og regioner med naturbetingede eller demografiske begrænsninger på deres arbejdsmarkeder, herunder øer, for at sikre, at alle unge under 30 år modtager et kvalitetstilbud om beskæftigelse, videreuddannelse eller erhvervsuddannelse, er i stand til at udvikle de færdigheder, der er nødvendige for kunne få job i en lang række sektorer, eller tilbydes en lønnet lærlinge- eller et praktikplads senest fire måneder efter, at de er blevet arbejdsløse eller har forladt det formelle uddannelsessystem;

43. glæder sig over bestræbelserne på at gøre ungdomsgarantien mere inklusiv og undgå enhver form for forskelsbehandling, herunder af unge, der bor i afsidesliggende eller rurale områder, ugunstigt stillede byområder eller i oversøiske territorier og øregioner;

Kultur

44. mener, at kultur og udvikling af den kulturelle sektor på øer er af afgørende betydning; mener, at øers kulturelle og sproglige identitet bør beskyttes og fremmes, herunder i uddannelsesmiljøer, eftersom den bidrager til at styrke dem og hele EU på mange niveauer;

45. opfordrer Kommissionen til at gøre 2024 til det europæiske år for øer;

Landbrug og fiskeri

46. opfordrer Kommissionen til at vurdere behovet for en forordning om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet for alle øer på NUTS 2- og NUTS 3-niveau med henblik på at opnå fødevareautonomi og øge deres produkters konkurrenceevne, uden at dette berører eksisterende instrumenter såsom de særlige programmer for bestemte regioner som følge af disses afsides beliggenhed og ø-karakter (POSEI) og forordningen om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet til fordel for de mindre øer i Det Ægæiske Hav ([10]);

47. opfordrer til, at der træffes foranstaltninger med henblik på at slå bro over den økonomiske kløft mellem indlands- og kystområder, som meget ofte karakteriserer øområder;

([10]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 229/2013 af 13. marts 2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet til fordel for de mindre øer i Det Ægæiske Hav (EUT L 78 af 20.3.2013, s. 41).

48. bemærker, at øers landbrugs- og fødevareprodukter er af enestående kvalitet på grund af øernes særlige mikroklimatiske og topografiske forhold; understreger nødvendigheden af at fremme forbruget af landbrugsprodukter fra ø- og udkantsområder gennem samhørighedspolitikken; opfordrer indtrængende Kommissionen og medlemsstaterne til at udvikle bæredygtige løsninger til transport af landbrugsprodukter mellem hovedparten af øerne og fastlandet; er af den opfattelse, at dette vil øge konkurrenceevnen, især på mindre øer, og vil styrke små landbrugere;

49. understreger behovet for øget støtte til bæredygtig udvikling af øer inden for økologiske grænser og under behørig hensyntagen til et sundt land- og havmiljø, til landbrug, skovforvaltning og -bevarelse, husdyrhold, akvakultur, bæredygtigt fiskeri, lokal produktion og den blå økonomi, herunder gennem europæiske samarbejdsprogrammer; mener, at det er nødvendigt at styrke EU's støtte til modernisering af landbruget på øerne, herunder gennem fremme af præcisionslandbrug, for at hjælpe disse regioner med at opfylde målene i den europæiske grønne pagt;

50. påpeger, at det udviklingsgab, som præger øernes landdistrikter, øges yderligere af, at de fleste øer på grund af deres mangel på dynamiske byer ikke kan drage fordel af en finansiel spillover-effekt fra sådanne; bemærker, at dette fører til nedsat konkurrenceevne, navnlig hvad angår SMV'ernes kapacitet til at udnytte stordriftsfordele;

51. understreger betydningen af fysisk planlægning med fokus på en effektiv og virkningsfuld arealanvendelse;

52. understreger betydningen af at nå ud til befolkningen i rurale og fjerntliggende områder og gøre opkvalificerings- og omskolingsmuligheder mere tilgængelige og designe dem til personer, der arbejder inden for landbrug, fiskeri, skovbrug og andre job i disse regioner, og af at udstyre dem med grønne, digitale og alle andre nødvendige færdigheder for bedre at kunne udnytte de nuværende og fremtidige muligheder, som den grønne og blå økonomi tilbyder, og for at sætte dem i stand til at yde et vigtigt bidrag til bevarelsen af miljøet;

53. fremhæver manglen på bæredygtige løsninger for transport af landbrugsprodukter mellem de fleste øer og fastlandet og for eksport og import af landbrugsprodukter fra og til øer og opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at støtte innovative projekter for grønnere forbindelser i deres udviklingsplaner for EU's øer;

54. opfordrer medlemsstaterne til at anvende alle tilgængelige redskaber under samhørighedspolitikken og til at identificere og fremme muligheder for komplementaritet og synergier mellem de forskellige EU-politikker og -fonde med henblik på at styrke fødevaresikkerheden og øernes evne til at bære sig selv, bl.a. ved at fremme anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder, og gøre dem til en integreret del af omstillingen til bæredygtige, cirkulære fødevaresystemer og intelligente landdistrikter og derigennem gøre geografiske ulemper til muligheder; er af den opfattelse, at fremme af øernes rolle i den bæredygtige fødevarekæde gennem EU's politiske instrumenter, herunder samhørighedspolitikken, kan skabe yderligere jobmuligheder og standse affolkningstendensen i øområder;

55. understreger nødvendigheden af at støtte rentable og miljøvenlige korte forsyningskæder og udviklingen af en landbrugssektor, der prioriterer traditionelle produkter med høj merværdi, lokalt forbrug og grønne løsninger og bidrager til at opnå fødevareautonomi;

56. understreger nødvendigheden af yderligere gennemførelse af Cork II-erklæringen om et bedre liv i landdistrikterne for at reflektere over de aktuelle udfordringer og muligheder, som Europas øer står over for; opfordrer til, at den langsigtede vision for landdistrikterne specifikt integrerer de særlige forhold, der gør sig gældende for regionerne i den yderste periferi og øerne i Det Ægæiske Hav; opfordrer Kommissionen til at fremme øpolitikker under regionale planlægningsprocesser for at støtte bæredygtigt landbrug, fødevareproduktion, agroturisme, den blå økonomi og konnektivitet, herunder med støttemidler, der supplerer midlerne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), med henblik på at adressere klimaændringer, beskytte biodiversiteten, indføre den cirkulære økonomi og skifte til vedvarende energi; opfordrer indtrængende Kommissionen til også at vurdere de reelle omkostninger ved arkipelagiske regioners østatus og dobbelte østatus under hensyntagen til sårbarheder og styrker for øregionerne, navnlig dem i den yderste periferi;

mener, at de reelle omkostninger ved østatus bør tages i betragtning i EU's samhørighedspolitik, samtidig med at der bør gennemføres en konsekvensanalyse af EU's initiativer og foranstaltninger på øerne, som bør baseres på ajourførte og harmoniserede data; understreger, at Observatoriet for Landdistrikterne udgør en enestående mulighed for at producere tilstrækkelige og ajourførte data af høj kvalitet for øområder, der bl.a. fokuserer på adgang til jord, hvorved der kan skabes grundlag for en holistisk landbrugsmæssig og økonomisk udvikling på øerne;

57. mener, at levende dyr fortsat bør transporteres ad søvejen i betragtning af den store afhængighed af eksport af visse øers landbrugssektorer, navnlig de mindste øer, som ikke er i stand til at transportere dyrekroppe på grund af deres ringe størrelse og den deraf følgende mangel på infrastruktur;

58. mener, at det er nødvendigt at styrke EU's støtte til modernisering af landbruget på øerne, herunder gennem fremme af præcisionslandbrug, for at hjælpe disse regioner med at opfylde målene i den europæiske grønne pagt;

59. påpeger imidlertid, at eftersom jord til bord-strategien yderligere begrænser anvendelsen af plantebeskyttelsesmidler i Unionen, bør den også tage hensyn til de særlige forhold, der gør sig gældende for tropiske og subtropiske afgrøder i regionerne i den yderste periferi, og begrænse adgangen til Unionens markeder for produkter, der ikke opfylder EU-standarderne;

60. mener, at EU's samhørighed, specifikt med hensyn til regionerne i den yderste periferi, bør tilstræbes gennem styrkelse af artikel 349 i TEUF, navnlig ved at konsolidere gældende EU-ret i disse regioner, bevarelse og styrkelse af POSEI-programmet og dets budget, navnlig ved at overføre det til flere sektorer end landbrug, herunder fiskeri, transport, turisme osv., og sikring af en differentieret behandling af produkter fra regionerne i den yderste periferi i forbindelse med genforhandlingen af alle økonomiske partnerskabs- og frihandelsaftaler samt fuld beskyttelse af følsomme landbrugsprodukter såsom bananer, tomater, sukker og mælk i disse forhandlinger;

61. opfordrer til, at specifikke mekanismer styrkes inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik gennem POSEI-programmet for at mindske yderområdernes afhængighed af importen af landbrugs- og landbrugsfødevarer og for at styrke fødevaresikkerheden og disse regioners evne til at få adgang til deres markeder, hvad enten de befinder sig inden for deres eget område eller andetsteds i Unionen; opfordrer med henblik herpå til en forhøjelse af POSEI-budgettet fra 2027 for at imødekomme disse afsidesliggende regioners og øregioners voksende behov og for at udvikle deres lokale produktion, da de lider under betydelige ekstra produktionsomkostninger;

62. opfordrer Kommissionen til at fastholde den langsigtede medfinansieringssats for regionerne i den yderste periferi på 85 % for ELFUL for at sikre den socioøkonomiske udvikling i disse områder og dermed afhjælpe de problemer, der opstår som følge af deres afsides beliggenhed;

63. opfordrer til nøje overholdelse af de europæiske miljømæssige og sociale standarder, der gælder for tropiske varer fra tredjelande, og til fastlæggelse af systematiske importkvoter for tropiske produkter fra sådanne lande baseret på eksisterende handelsstrømme; mener, at der bør indføres særlige overvågnings- og sanktionsmekanismer for at kontrollere overholdelsen af disse betingelser; anbefaler, at der indføres et overensstemmelsesprincip for import fra lande uden for EU, navnlig for økologiske produkter;

64. fastslår, at kystområder og regionerne i den yderste periferi historisk set er afhængige af fiskeri og bør modtage finansiel støtte for at konsolidere beskæftigelsen i fiskerisektoren og udvikle nye sektorer samt skabe nye arbejdspladser, navnlig inden for ikkeindustrielt fiskeri; opfordrer medlemsstaterne til at indføre målrettede politikker for at beskytte eksisterende arbejdspladser, skabe forskelligartede nye job og fremme digitalisering; understreger betydningen af at forebygge enhver form for forskelsbehandling på arbejdsmarkedet og beskytte og støtte sårbare og dårligt stillede grupper; støtter den kombinerede anvendelse af de europæiske struktur- og investeringsfonde til at skabe synergier, alt imens overlapninger undgås;

65. er stærkt bekymret over den fysiske og mentale sundhed for arbejdstagerne i fiskerisektoren, som ofte trues ikke blot af den iboende fare ved at arbejde på åbent hav, men også på grund af anvendelsen af fartøjer, der ikke lever op til de gældende sikkerhedsregler, hvilket gør dem mere udsatte for arbejdsrelaterede ulykker, herunder alvorlige ulykker; opfordrer derfor de kompetente myndigheder til at garantere sikre og anstændige arbejdsvilkår for arbejdstagere i sektoren samt lige

konkurrencevilkår og fair konkurrence blandt fiskerivirksomheder i hele verden uden at sænke europæiske standarder; opfordrer medlemsstaterne til at yde passende støtte til forbedring af flådesikkerheden og arbejdsvilkårene i overensstemmelse med kravene til miljømæssig bæredygtighed og med særligt fokus på ikkeindustrielt fiskeri, navnlig i øområder og regioner i den yderste periferi, hvor fartøjernes gennemsnitsalder er betydeligt højere end i industrifiskeriet; glæder sig over Kommissionens initiativ til at søge at nå til enighed om fiskerfartøjers sikkerhed;

Turisme

66. bemærker, at turismesektoren er den vigtigste bidragyder til øregionernes økonomiske vækst med hensyn til indkomst og beskæftigelse; opfordrer derfor Kommissionen til at yde specifik supplerende finansiel støtte til bæredygtig turisme på øer med henblik på at løse problemet med sæsonturisme og støtte innovative pilotprojekter for at fremme mere økologiske og digitale løsninger i overensstemmelse med målene i den europæiske grønne pagt og hjælpe øer, der er stærkt afhængige af turisme, med at diversificere deres økonomier; opfordrer endvidere Kommissionen til at indføre et europæisk mærke for bæredygtig turisme for at fremme øernes og øregionernes styrker og bestræbelser på dette område;

67. understreger nødvendigheden af at styrke både den integrerede tilgang til territorial udvikling over for øer, såsom integrerede territoriale investeringer og lokaludvikling styret af lokalsamfundet selv, og initiativer såsom intelligente landsbyer og europæiske digitale innovationsknudepunkter med hensyn til øer med henblik på at støtte bæredygtigt landbrug og fødevareproduktion med særligt fokus på miljøvenlig praksis samt bæredygtig agroturisme; fremhæver betydningen af at fremme intelligent anvendelse af energi og vand for at sikre, at øerne får mest muligt ud af deres knappe ressourcer;

Adgang til offentlige tjenester

68. opfordrer til udvikling og forbedring af øernes transportinfrastruktur med henblik på at fremme bæredygtig transport og til støtte til modernisering og grønnere vej-, lufthavns- og havneinfrastruktur, samtidig med at der sikres en socialt retfærdig omstilling; opfordrer navnlig til, at der ydes støtte til miljøvenlig offentlig og privat transport;

69. opfordrer til, at man prioriterer større investeringer i grundlæggende infrastruktur for at forbedre alle husstandes adgang til drikkevand og sanitære tjenester;

70. understreger nødvendigheden af at sikre alle øers territoriale kontinuitet gennem bæredygtig sø- og lufttransport under streng hensyntagen til nødvendigheden af at undgå monopolsituationer, undtagen i tilfælde af, at der i en situation med fri konkurrence opstår en knaphed på regelmæssige transporttjenester, som gør det nødvendigt at indgå aftaler om offentlig tjeneste; understreger vigtigheden af at reducere transportomkostningerne for passagerer og gods, herunder ved at tilbyde lavere billetpriser for fastboende, og af at sikre sikkerheden og egnetheden af landbroer og vejforbindelser;

71. opfordrer Kommissionen til at sikre, at arbejdsprogrammet for Connecting Europe-faciliteten for 2021-2023 og de europæiske samarbejdsprogrammer bidrager til øernes territoriale tilgængelighed; påpeger, at en forbedring af øernes tilgængelighed og udvikling af bæredygtige transportforbindelser til og mellem dem er afgørende for deres udvikling og for leveringen af grundlæggende offentlige tjenester såsom uddannelse, sundhed og social omsorg; mener, at forbedringer af denne art ikke bør være begrænset til fastlandet eller, hvor det er relevant, til EU-medlemsstater;

72. understreger, navnlig i forbindelse med covid-19-pandemien, vigtigheden af at forbedre sundhedsinfrastrukturen, styrke telemedicin og telepsykiatriske tjenester og opgradere den primære sundhedspleje og adgangen til lægemidler på EU's øer;

73. understreger, at lige muligheder for alle er afgørende, og opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at gøre det til en prioritet at lukke hullet i digitale færdigheder ved at sikre, at sårbare regioner, herunder rurale og afsidesliggende områder og dårligt stillede borgere, har adgang til digital uddannelse og erhvervsuddannelse, det krævede minimum af hardware, udbredt adgang til internettet og digital støtte og andre teknologiske læringsværktøjer; understreger, at der skal ydes støtte til disse kategorier for at øge de digitale færdigheder, som de har brug for for at trives, og for at undgå at forværre ulighederne og sikre, at ingen lades i stikken;

74. understreger, at digitalisering og effektiv digital konnektivitet for øer er en topprioritet, navnlig for at bidrage til at overvinde de geografiske ulemper, de står over for, og til at forbedre udbuddet af digitale teknologier og infrastrukturer, uddannelsestjenester samt e-sundhed, herunder telemedicin og telepsykiatri, og andre vigtige offentlige tjenester for borgere og SMV'er, der har positive virkninger for forretningsstrategier og -aktiviteter;

75. understreger betydningen af at bevare de digitale infrastrukturer, der forbinder EU's øer med resten af verden, navnlig ved at øremærke tilstrækkelige EU-midler til udskiftning af forældede undersøiske kabler;

76. mener, at det navnlig på små øer er vanskeligt for SMV'er at få adgang til information om fremme af iværksætteri, kompetenceudvikling og EU-finansierede muligheder; opfordrer til øget finansiel støtte i denne henseende samt til at tilbyde bedre informationsmøder, erhvervsrådgivning og skræddersyet uddannelse;

Indvandring

77. bemærker, at nogle øer modtager et stort antal migranter, som undertiden langt overstiger den lokale befolkning, og at de ikke er i stand til at levere de nødvendige indkvarterings- og bistandsmidler;

78. henleder opmærksomheden på det specifikke og uforholdsmæssigt store pres, der hviler på asyl- og modtagelsessystemerne på øer, fjerntliggende øer og regioner i den yderste periferi; opfordrer til, at den europæiske handlingsplan for øer anerkender ovennævnte realitet på asyl- og migrationsområdet, som kræver koordinerede løsninger på europæisk plan, der adresserer presset, samtidig med at individets trivsel og værdighed respekteres;

Revurdering af statsstøtteordninger og foranstaltninger til nedbringelse af udviklingsunderskuddet

79. opfordrer Kommissionen til at udarbejde en analyse af omfanget af statsstøtte til virksomheder med hjemsted på EU's øer; mener, at det er bydende nødvendigt at fastslå, om og i hvilket omfang virksomheder i områder har haft gavn af EU's og medlemsstaternes foranstaltninger på området, og at revurdere statsstøttereglerne i lyset heraf; understreger i den forbindelse vigtigheden af en mere fleksibel statsstøtte til luft- og søtransportvirksomheder i disse områder i betragtning af sidstnævntes totale afhængighed af disse transportformer;

80. opfordrer til, at enhver fremtidig revision af de lovgivningsmæssige rammer for statsstøtte gøres til genstand for konsekvensanalyser baseret på specifikke indikatorer med henblik på at vurdere områdernes lavere konkurrenceevne, også i forhold til konsekvenserne af »Fit for 55« -pakken for disse områder, og til at udforme en særlig degressiv ordning for områder, når de ekstraordinære foranstaltninger, der er fastsat i de midlertidige rammebestemmelser for statsstøtte, udløber efter den 31. december 2021;

81. opfordrer til, at der i lyset af øers særlige karakteristika oprettes en underkategori »øer« i forbindelse med anvendelsen af reglerne om statsstøtte med regionalt sigte for perioden 2021-2027, og at de minimis-lofterne for de europæiske øer og regioner i den yderste periferi, som kun kan overskrides med Kommissionens godkendelse, afskaffes;

82. understreger nødvendigheden af en mere fleksibel tilgang for at sikre en mere effektiv anvendelse af EU-midler i områder og perifere regioner uden at gå på kompromis med de relevante kvalitetsstandarder og overvågningsprocedurer;

83. bemærker, at den nuværende de minimis-regel begrænser konkurrenceevnen og skaber vanskeligheder på de europæiske øer og i perifere regioner; er af den opfattelse, at EU's øer alle bør undtages fra de gældende lofter i de minimis-reglen for at kompensere for deres ugunstige stilling; opfordrer endvidere Kommissionen til at tilpasse statsstøttereglerne for at sikre, at subsidier, som ydes på grund af østatus, ikke betragtes som statsstøtte, men som en kompensation, der skal bringe de europæiske øer og perifere regioner på lige fod med deres kontinentale modstykker;

84. opfordrer til, at man i lyset af øernes situation revurderer det afstandskriterium (150 km), som gælder for at kunne klassificere øer som grænseregioner med ret til finansiering under de grænseoverskridende samarbejdsprogrammer, der falder ind under samhørighedspolitikkens mål om territorialt samarbejde eller den europæiske naboskabspolitik; mener, at hvis der skal være en eller anden form for begrænsning, vil det være mere passende, at man for øregioners vedkommende anvender grænseområdekriteriet på havområdeniveau;

En specifik og skræddersyet EU-politik for øer

85. understreger, at manglen på statistiske data om øer hindrer udviklingen af målrettede politikker; opfordrer Kommissionen til at oprette et europæisk institut for ugunstigt stillede områder i forbindelse med artikel 174 i TEUF, der skal indsamle pålidelige og aggregerede statistiske data, herunder kønsopdelte data, som ajourføres regelmæssigt ved hjælp af harmoniserede kriterier på alle administrative niveauer; opfordrer Kommissionen til at forbedre indsamlingen af statistiske data om de europæiske øer og til at indføre »territorial proofing« i konsekvensanalyserne af dens forslag med henblik på at udvikle målrettede politikker og vurdere, hvordan den foreslåede lovgivning vil påvirke borgere og virksomheder, der er baseret i de forskellige regioner;

86. påpeger, at ikke alle øer i øjeblikket er omfattet af EU-lovgivningen om territorial klassifikation; opfordrer Kommissionen til at indlede drøftelser herom med henblik på at inddrage øer i den fælles nomenklatur for statistiske territoriale enheder og til at overveje at oprette et program svarende til det europæiske byinitiativ for at støtte partnerskaber mellem europæiske øer med det formål at finde innovative tilgange til ø-specifikke problemer, udveksle bedste praksis og implementere løsninger, der er til gavn for borgere og virksomheder;

87. opfordrer Kommissionen til at tage hensyn til de undersøgelser, som de europæiske øer allerede har foretaget vedrørende de udfordringer og ekstraomkostninger, der er forbundet med østatus, og til at udarbejde tværfaglige analyser, der dækker øområdernes demografiske, geografiske, økonomiske, sociale og miljømæssige karakteristika, for at sikre, at disse regioner ikke stilles ugunstigt i konkurrencen som følge af deres geografiske beliggenhed;

88. foreslår en ekstra budgetbevilling rettet mod at hjælpe de europæiske øer med at overvinde de udfordringer og skævheder, de står over for, og dække de ekstra omkostninger, der er forbundet med europæiske øer, under den fremtidige samhørighedspolitik; foreslår at udvide ø-kontaktpunktet ved at oprette en taskforce for øer under Kommissionens Generaldirektorat for Regionalpolitik og Bypolitik;

89. opfordrer Kommissionen til at tage hensyn til fordelingen af budgettet på grundlag af BNP pr. indbygger for at dække alle forskelle mellem øerne;

En ø-pagt og en europæisk handlingsplan for øer

90. opfordrer Kommissionen til at foretage en dynamisk vurdering af artikel 174 i TEUF og til at bygge videre på denne artikel med en egentlig europæisk ø-dagsorden og til at udarbejde en europæisk strategi for øer baseret på denne betænkning, som er i overensstemmelse med de lokale behov og realiteter på stedet og tager hensyn til de særlige karakteristika ved hvert af EU's havområder; opfordrer Kommissionen til at foretage en undersøgelse af øområdernes forskellige situationer og til at overveje en strategi for øer med konkrete forslag;

91. opfordrer til, at der snarest udarbejdes og etableres en øpagt i stil med bypagten og den fremtidige pagt for landdistrikterne med deltagelse af de vigtigste interessenter, især nationale, regionale og lokale myndigheder, økonomiske og sociale operatører, civilsamfundet, den akademiske verden og NGO'er;

92. understreger, at dialogen med og mellem øsamfund er vigtig for at fremme nærhed med det europæiske projekt, bygge broer mellem kulturer, øge interessen for beslutningstagningsprocesser og fremme selve den europæiske integrationsproces;

o

o o

93. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, til Kommissionen, til Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, til Regionsudvalget og til medlemsstaternes nationale og regionale parlamenter.